

Τέχνη και Εκπαίδευση: Η συμβολή της τέχνης στο εκπαιδευτικό έργο

Παναγιώτα Κουμπέτσου

Διευθύντρια ΓΕΛ Φουρφουρά Ρεθύμνου Κρήτης
naya.dion@hotmail.com

► ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η σύγχρονη θεωρία για τη μάθηση, αναφέρει ότι, ο κάθε μαθησιακός στόχος απαιτεί διαφορετική προσέγγιση διδασκαλίας. Μέσα από το σχεδιασμό τεσσάρων περιβαλλόντων μάθησης, θα παρουσιαστούν δράσεις για το πώς μπορούν να δοθούν μαθησιακές ευκαιρίες σε μαθητές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αλλά και στη διαχείριση των προβλημάτων που εντοπίζονται. Το «μαθητοκεντρικό» περιβάλλον δίνει έμφαση στη γνώση, στις δεξιότητες, στάσεις και πεπαιθώσεις των μαθητών. Τα γνωσιοκεντρικά περιβάλλοντα επιχειρούν να θέσουν τους μαθητές ικανούς για γνώση μαθαίνοντας πώς να οδηγηθούν στην κατανόηση ανώτερων εννοιών. Τα αξιολογησιοκεντρικά περιβάλλοντα αποτελούν παροχή ευκαιριών ανατροφοδότησης και αναθεώρησης από τους εκπαιδευτικούς, αφού αυτό που αξιολογείται αντιστοιχεί στους μαθησιακούς στόχους. Τέλος, το κοινοτητοκεντρικό περιβάλλον αναφέρεται στο κατά πόσο το περιβάλλον μάθησης είναι επικεντρωμένο στην κοινότητα. Οι δράσεις που θα παρουσιαστούν προέρχονται από το χώρο του θεάτρου, του χορού, των εικαστικών και των ψηφιακών τεχνών με κεντρικό άξονα τις ανάγκες των μαθητών και το εκπαιδευτικό έργο, λαμβάνοντας υπόψη το κοινωνικό και τοπικό πλαίσιο όπου λειτουργεί η εκάστοτε σχολική μονάδα. Σύμφωνα με τη θεωρία του Vygotsky, η μάθηση απαιτεί κοινωνική αλληλεπίδραση, καθώς οι μαθητές μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο. Σημαντικός είναι ο ρόλος της κουλτούρας στην ανάπτυξη της νοημοσύνης, αφού η νοητική ανάπτυξη είναι κατανοητή μόνο με αναφορά στο ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο ζουν τα παιδιά. Η οικοδόμηση γνώσης στη μάθηση αποτελεί αντικείμενο διαπροσωπικής διαπραγμάτευσης και σημαντική είναι η έμφαση στις αλληλεπιδράσεις ατόμου, αντικειμένου και κοινωνικού περιβάλλοντος. Μαθητές και εκπαιδευτικοί θα μπορούν να γνωρίσουν και να αποκτήσουν κουλτούρα σκέψης ειδημόνων, με τη μάθηση μέσω γνωστικής μαθητείας, παρατηρώντας σε μια «κοινότητα πρακτικής και μάθησης».

Λέξεις-κλειδιά: Πολιτισμός, Εκπαίδευση, Ανοιχτό Σχολείο, Τέχνη, Περιβάλλοντα Μάθησης.

► ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία εστιάζει στην παρουσίαση καινοτόμων δράσεων που υλοποιήθηκαν με μαθητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Αυτές οι καινοτόμες δράσεις επιτρέπουν την εφαρμογή νέων μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης, οι οποίες μπορεί να είναι πιο αποτελεσματικές και ελκυστικές για τους μαθητές. Μέσα από την τέχνη, μαθαίνουν να αναπτύσσουν κριτική σκέψη, να αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους, να αναπτύσσουν ενσυναίσθηση και δεξιότητες όπως η συγκέντρωση, η υπομονή και η επιμονή, που είναι απαραίτητες για μια πιο δυναμική και ευχάριστη εκπαιδευτική εμπειρία.

Τέτοιες δράσεις προάγουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την επιτυχία στη σύγχρονη εποχή και μπορούν να ενισχυθούν μέσω ποικίλων καινοτόμων δραστηριοτήτων. Επιπλέον, προσφέρουν στους μαθητές την ευκαιρία να καλλιεργήσουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους, οδηγώντας τους σε νέες ιδέες, λύσεις και προσεγγίσεις για την επίλυση προβλημάτων.

► ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι σχολικές δραστηριότητες προσφέρουν ευκαιρίες για την εφαρμογή των γνώσεων σε πραγματικές καταστάσεις και αποτελούν ενδιαφέρουσες διαδικασίες. Βοηθούν τους μαθητές να κατανοούν καλύτερα το υλικό και προάγουν την αλληλεπίδραση μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών και κοινότητας.

Η σύγχρονη θεωρία της μάθησης υποστηρίζει ότι κάθε μαθησιακός στόχος χρειάζεται μια ξεχωριστή διδακτική προσέγγιση. Μέσω τεσσάρων μαθησιακών περιβαλλόντων, θα παρουσιαστούν δραστηριότητες που μπορούν να προσφέρουν ευκαιρίες μάθησης στους μαθητές και να βοηθήσουν στη διαχείριση τυχόν προβλημάτων. Σύμφωνα με τη μεταγνώση, είναι σημαντικό να γίνει ένας σχεδιασμός πριν την εκτέλεση του έργου, καθώς η προσέγγιση και κατανόηση του προβλήματος συνδέονται άμεσα με τον τρόπο σκέψης και τις γνώσεις των μαθητών, έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί να μπορούν να τα αξιοποιήσουν αποτελεσματικά (Χατζηχρήστου, 2011).

Το περιβάλλον το οποίο δίνει έμφαση στη γνώση, τις δεξιότητες, τις στάσεις και τις πεποιθήσεις των μαθητών, είναι το «μαθητοκεντρικό». Σύμφωνα με τη θεωρία της φθίνουσας υποστήριξης της μάθησης, απαιτείται αλληλεπίδραση, κοινή κατανόηση του στόχου και συνεχής διάγνωση των ικανοτήτων των μαθητών, με τη σταδιακή μείωση της υποστήριξης. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να καλλιεργούν κουλτούρα συνεργασίας, να σέβονται και να κατανοούν τις προηγούμενες εμπειρίες και αντιλήψεις των μαθητών, καθώς δύναται να αποτελέσουν θεμέλιο οικοδόμησης νέων αντιλήψεων. Να ενθαρρύνουν τους μαθητές ώστε να εξηγούν και να αναπτύσσουν τις γνωστικές τους δομές μέσω προβλέψεων και αναλύσεων των προβλημάτων που επιλύουν. Η διάγνωση μπορεί να γίνει μέσω ελέγχου ή αυτορρύθμισης, σύμφωνα με τη θεωρία επεξεργασίας πληροφοριών και τη μεταγνώση, ενθαρρύνοντας τους μαθητές να σκέφτονται φωναχτά. Με την παρατήρηση, τη διατύπωση ερωτήσεων, τη συζήτηση και τον στοχασμό πάνω στο αποτέλεσμα της μαθησιακής δραστηριότητας, θα αναπτυχθούν τα εργαλεία για μεταγνωστικές δεξιότητες (Στασινός, 2020). Με τα νοητικά εργαλεία της κονστρουκτιβιστικής θεωρίας, οι εκπαιδευτικοί θα αναγνωρίσουν την οικοδόμηση της γνώσης, παρατηρώντας τι γνωρίζουν οι μαθητές, τι μπορούν και τι θέλουν να κάνουν, δημιουργώντας γέφυρες για νέες αντιλήψεις και αντιμετωπίζοντας αυθεντικά προβλήματα (Μπόντη, 2013).

Τα μαθητοκεντρικά περιβάλλοντα συναντούν τα γνωσιοκεντρικά, όταν η προσοχή στρέφεται στις προϋπάρχουσες αντιλήψεις των μαθητών, στη γνωστική προσέγγιση, για να συνθέσουν τις νέες πληροφορίες. Σύμφωνα με τη θεωρία επεξεργασίας πληροφοριών και της διπλής κωδικοποίησης προτείνεται η ενσωμάτωση οπτικοακουστικού υλικού στη διδασκαλία. Οι αισθητηριακές πληροφορίες θα οργανωθούν, μέσω της αντίληψης και θα ερμηνευτούν, βοηθώντας τους μαθητές να συμμετέχουν σε διαδικασίες σκέψης, λήψης αποφάσεων και αντίδρασης ώστε να συνδέουν βιωματικές εμπειρίες ως απόρροια της μαθησιακής στρατηγικής (Slavin, 2006).

Ένα σημαντικό στοιχείο στη θεωρία μάθησης είναι η εμπλοκή των μαθητών σε δράσεις έρευνας, επικοινωνίας ιδεών και κατανόησης θεμάτων που σχετίζονται με την καθημερινότητά τους. Αυτή η προσέγγιση, σύμφωνα με τον κονστρουκτιβισμό, επιτρέπει την αντιμετώπιση πραγματικών προκλήσεων μέσω σύγχρονων παιδαγωγικών μεθόδων. Η θεωρία του Vygotsky είναι επίσης καθοριστική, καθώς μετατρέπει τις ενδοπροσωπικές διαδικασίες σε διαπροσωπικές μέσω της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης και της συνεργατικής μάθησης σε αυθεντικά πλαίσια. Οι ειδήμονες λειτουργούν ως πρότυπα, διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην υποστηρικτική μάθηση μέσω αμοιβαίας διδασκαλίας, εφαρμόζοντας διαδικασίες όπως η περίληψη, η υποβολή ερωτήσεων, η πρόβλεψη και η αποσαφήνιση, ενθαρρύνοντας τους μαθητές να επιλύουν ασκήσεις μέσω παιχνιδιών. Επιπλέον, με την αγκυροβολημένη διδασκαλία, οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν ιστορίες και βίντεο ως εργαλεία που ενισχύουν την ενεργητική εμπλοκή των μαθητών στη δόμηση της γνώσης τους.

Τα γνωσιοκεντρικά περιβάλλοντα επιδιώκουν να εφοδιάσουν τους μαθητές με γνώσεις που τους οδηγούν στην κατανόηση ανώτερων εννοιών. Για την επίτευξη αυτού, η τρέχουσα γνώση για τη μάθηση και τη μεταβίβαση, καθώς και η ανάπτυξη, παρέχουν σημαντικές κατευθυντήριες γραμμές (Εθνικό συμβούλιο ερευνών ΗΠΑ, 2012). Με την αφομοίωση, τη συμμόρφωση των γνωστικών σχημάτων και την εξισορρόπηση, οι μαθητές κατανοούν νέες εμπειρίες με βάση τα υπάρχοντα σχήματα, ώστε να μπορούν να τα τροποποιήσουν και να ενσωματώσουν νέες καταστάσεις. Η μεταβίβαση και η μεταγνώση μπορούν να εφαρμοστούν με την ενεργή παρακολούθηση των στρατηγικών μάθησης. Στις γνωστικές προσεγγίσεις, η λήθη και η μνήμη παίζουν σημαντικό ρόλο στην αναδρομική διευκόλυνση της μάθησης (Πιργιωτάκης, 2009). Η νοητική απεικόνιση, η συλλογική και κατανεμημένη εξάσκηση, η μάθηση μέσω επίτευξης έργου και οι μνημονικές τεχνικές θα βοηθήσουν τους μαθητές στη βελτίωση της μνήμης. Για την εκμάθηση της βραχύχρονης και μακρόχρονης μνήμης απαιτείται η θεωρία της παράλληλα κατανεμημένης επεξεργασίας (Slavin, 2006).

Οι βασικές αρχές ενός αξιολογησιοκεντρικού περιβάλλοντος περιλαμβάνουν την παροχή ευκαιριών ανατροφοδότησης και αναθεώρησης από τους εκπαιδευτικούς, έτσι ώστε η αξιολόγηση να αντιστοιχεί στους μαθησιακούς στόχους. Γεγονός που καλλιεργεί την αυτοαξιολόγηση και την ετεροαξιολόγηση των μαθητών. Οι ευκαιρίες που τους δίνονται μέσω της διαμορφωτικής και τελικής αξιολόγησης, αυξάνουν τη μάθηση και τη μεταβίβασή τους, καθώς θα αναστοχάζονται και θα αναθεωρούν τόσο κατά τη διάρκεια της δράσης όσο και στα αποτελέσματα, φτάνοντας σε μαθησιακή ετοιμότητα (Slavin, 2006). Η αξιολόγηση μπορεί να γίνει με τη χρήση νέων τεχνολογιών ή βάσει φακέλου (portfolio), όπου θα καταγράφεται η πρόοδός τους και θα συζητούνται οι επιδόσεις και οι δυσκολίες τους με τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς. Επιπλέον,

σχεδιασμένες αξιολογήσεις συμβάλλουν στην ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών ώστε να αντιληφθούν πιθανή ανάγκη επανεξέτασης των διδακτικών πρακτικών τους.

Το κοινοτητοκεντρικό περιβάλλον επικεντρώνεται στο βαθμό στον οποίο η μαθησιακή διαδικασία εστιάζει στην κοινότητα. Η κουλτούρα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της νοημοσύνης, καθώς η νοητική εξέλιξη μπορεί να γίνει κατανοητή μόνο όταν λαμβάνονται υπόψη το ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο ζουν οι μαθητές. Σύμφωνα με τη θεωρία του Vygotsky, η μάθηση απαιτεί κοινωνική αλληλεπίδραση, καθώς οι μαθητές μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο. Η απόκτηση γνώσης είναι αποτέλεσμα διαπροσωπικής διαπραγμάτευσης, με έμφαση στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ του ατόμου, του αντικειμένου και του κοινωνικού περιβάλλοντος. Μαθητές και εκπαιδευτικοί θα μπορούν να αποκτήσουν κουλτούρα σκέψης ειδημόνων μέσω της γνωστικής μαθητείας, παρατηρώντας μια «κοινότητα πρακτικής και μάθησης». Έτσι, οι αρχάριοι θα μεταβαίνουν σταδιακά από την περιφέρεια της κοινότητας προς το κέντρο, κατανοώντας διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης προβλημάτων που συνδέονται με την πραγματική ζωή (Βαλιαντή & Νεοφύτου, 2017).

► ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Η Γλώσσα μας μέσα από τα Μαθηματικά

Μία από τις βασικές λειτουργίες της γλώσσας είναι η μεταφορά νοημάτων. Πολλές μαθηματικές λέξεις αναφέρονται σε σύνθετα εννοιολογικά περιεχόμενα, ενώ οι όροι που χρησιμοποιούμε συχνά περιλαμβάνουν σημασίες με τις οποίες οι μαθητές δεν είναι εξοικειωμένοι. Η μαθηματική γλώσσα, που περιλαμβάνει εξειδικευμένη ορολογία, συμβολισμούς και αναπαραστάσεις, μπορεί να δυσκολέψει τους μαθητές στην κατανόηση διάφορων εννοιών. Αυτή η μαθηματική γλώσσα, η οποία διαφέρει από τη φυσική καθημερινή γλώσσα, αποτελεί παράγοντα που εντείνει τον φόβο των μαθητών για τα Μαθηματικά. Μαθητές της πρώτης τάξης του Λυκείου δημιούργησαν ένα ευρετήριο λέξεων με πολυσημικές και ομώνυμες λέξεις που βρήκαν στα μαθηματικά βιβλία τους και ετοίμασαν μια ραδιοφωνική εκπομπή στο European School Radio σχετικά με το θέμα.

Μέσα από τη δράση αυτή, οι μαθητές εξοικειώθηκαν με λέξεις που μπορεί να έχουν διαφορετικές σημασίες ανάλογα με το πλαίσιο, γεγονός που ενίσχυσε την κατανόηση των μαθηματικών εννοιών. Συνέδεσαν τα μαθηματικά με την καθημερινή ζωή, καθιστώντας τα πιο προσιτά και ενδιαφέροντα. Η διαδικασία αυτή συνέβαλε στην ενίσχυση του μαθηματικού λεξιλογίου, γεγονός απαραίτητο για την επικοινωνία και την επίλυση προβλημάτων.



Εικόνα 1. Δείγμα από εργασία μαθητών/τριών

Η Χρυσή τομή: Όταν η αρμονία συναντά την ομορφιά

Μαθητές/τριες της δευτέρας τάξης Λυκείου δουλεύοντας σε ομάδες, αρχικά διερεύνησαν υποθέματα όπως: «Ο φ και η φύση», «Ο φ και ο άνθρωπος», «Ο φ και η ζωγραφική», «Ο φ και η μουσική» κ.τ.λ. ενώ στη συνέχεια ετοίμασαν διάφορα τεχνήματα. Σχεδίασαν το χρυσό ορθογώνιο, τη χρυσή σπείρα, κατασκεύασαν ζωοτρόπια και φενακιστοσκοπία, τα οποία περιστρέφοντάς τα διακρίνονταν οι δεξιόστροφες και αριστερόστροφες σπείρες των φυτών. Έπειτα παρουσίασαν τις δράσεις τους, στους συμμαθητές τους και έπαιξαν παιχνίδια αποστήθιση ψηφίων του αριθμού φ, έκαναν μετρήσεις στους συμμαθητές τους αναζητώντας τον χρυσό αριθμό ενώ στο τέλος έγινε αξιολόγηση και ανατροφοδότηση μέσω της εφαρμογής Plickers.

Μέσα από τη δράση αυτή οι μαθητές κατανόησαν βαθύτερα τη χρυσή τομή και τη γεωμετρία μέσω πρακτικών εφαρμογών. Ανέπτυξαν την κριτική τους σκέψη, εκφράστηκαν δημιουργικά, σχεδιάζοντας έργα ή εξερευνώντας φυσικά παραδείγματα. Με τις ομαδικές δραστηριότητες συνεργάστηκαν, επικοινωνήσαν και συμμετείχαν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία.

Η κατασκευή των φενακιστοσκοπιών ήταν εμπνευσμένη από πρόταση της κ. Περυσινάκη Ειρήνης, Σύμβουλο των Μαθηματικών στο νομό Ρεθύμνης. Η κ. Περυσινάκη σε επίσκεψή της στο σχολείο, είχε χαρίσει φενακιστοσκοπία και μας είχε ενημερώσει για το έργο «Αέναη Άνθιση» στο οποίο ήταν συντονίστρια και μαζί με τους μαθητές της από το 1ο Γυμνάσιο Ηρακλείου, είχαν λάβει την 1η θέση σε Πανελλήνιο διαγωνισμό.



Εικόνα 2. Δείγμα από τη δράση μαθητών/τριών

Το εργαστήρι του Αϊ-Βασίλη: Κουκουναροκατασκευές και όχι μόνο

Στη δράση αυτή, οι μαθητές έστησαν ένα εργαστήριο επαναχρησιμοποίησης, αξιοποιώντας παλιά υλικά συσκευασίας, υφάσματα, χαρτόκουτα, κουκουνάρια και άλλα υλικά, έφτιαξαν τα δικά τους στολίδια και έστησαν ένα Χριστουγεννιάτικο bazaar. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Πολιτιστικού-Κοινωνικού Κέντρου Αμαρίου της Ιεράς Μητρόπολης Λάμπης Συβρίτου και Σφακίων. Σκοπός της δράσης ήταν η ευαισθητοποίηση μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων και της τοπικής κοινωνίας σχετικά με την ανακύκλωση και την επαναχρησιμοποίηση.

Η ενεργός συμμετοχή μαθητών, εκπαιδευτικών και πολιτών στη μείωση των απορριμμάτων, η παρουσίαση εναλλακτικών λύσεων μείωσης, επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των απορριμμάτων, η καλλιέργεια της δημιουργικής φαντασίας, της κριτικής σκέψης και της συνεργασίας αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την προώθηση μιας πιο βιώσιμης και οικολογικά συνειδητοποιημένης κοινωνίας. Η ενσωμάτωση αυτών των αρχών στο εκπαιδευτικό σύστημα και στην καθημερινότητα

των πολιτών συμβάλλει όχι μόνο στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, αλλά και στην ενίσχυση της κοινωνικής ευαισθησίας και της συλλογικής ευθύνης.



Εικόνα 3. Δείγμα από τη δράση μαθητών/τριών

Ζωγραφίζοντας κούπες

Στο Χριστουγεννιάτικο παζάρι οι μαθητές της δευτέρας τάξης του Λυκείου ζωγράφισαν και πρόσφεραν κούπες. Στόχος της δημιουργίας χειροποίητα ζωγραφισμένων κουπών ήταν να μπορούν οι μαθητές να εκφράσουν τη δημιουργικότητα και τη φαντασία τους μέσα από την τέχνη. Οι μαθητές ανέπτυξαν λεπτές κινητικές δεξιότητες και τεχνικές ζωγραφικής ενώ ταυτόχρονα ενισχύθηκε η αυτοεκτίμησή τους, βλέποντας τα έργα τους να εκτίθενται και να χρησιμοποιούνται.



Εικόνα 4. Δείγμα από τη δράση μαθητών/τριών

Πασχαλινές λαμπάδες... «Δια χειρός!»

Οι μαθητές/τριες δημιούργησαν όμορφες και διακοσμημένες λαμπάδες, προκειμένου να ενισχύσουν το Πασχαλινό τους παζάρι. Μέσω αυτής της δράσης, είχαν τη δυνατότητα να εκφράσουν τη δημιουργικότητά τους και να συμμετάσχουν σε μια κοινή δραστηριότητα με σκοπό την ενίσχυση του αισθήματος της κοινότητας και της αλληλεγγύης.



Εικόνα 5. Δείγμα από τη δράση μαθητών/τριών

Πού είναι ο θησαυρός;

Με αφορμή σχολικές εορτές ή παγκόσμιες ημέρες διοργανώθηκαν κυνήγια θησαυρού. Στόχος της δράσης αυτής ήταν να βοηθήσει τους μαθητές να ενισχύσουν τη συνεργατική διάθεση και την ομαδικότητα, καθώς συνεργάζονται για να βρουν τον θησαυρό. Επίσης, συνέβαλε ώστε να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους στην παρατήρηση, την ανάλυση και τη λύση προβλημάτων. Επιπλέον, το κυνήγι θησαυρού προώθησε τη δημιουργικότητα των μαθητών και τους ενθάρρυνε να σκέφτονται, εκτός των συνηθισμένων πλαισίων. Τέλος, τους παρείχε μια εκπαιδευτική εμπειρία διασκεδάζοντας και ανανεώνοντας το ενδιαφέρον τους για μάθηση.



Εικόνα 6. Δείγμα από τη δράση μαθητών/τριών

Stop-bullying!

Ενάντια στην Ενδοσχολική Βία και Εκφοβισμό οι μαθητές της πρώτης τάξης του Λυκείου συμμετείχαν σε δράσεις με βασικό σύνθημα «ΜΙΑ ΤΩΡΑ-ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΧΤΥΠΟΥΝ. ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΑΓΚΑΛΙΑΖΟΥΝ!». Οι δράσεις συνέβαλλαν στη διαμόρφωση στάσεων και συμπεριφορών με γνώμονα τον σεβασμό στον συνάνθρωπο και στη διαφορετικότητα. Στόχος της δράσης ήταν να εντοπίσουν οι μαθητές τις πράξεις που συνιστούν σχολική βία και να κατανοήσουν την ανάγκη άμεσης ενημέρωσης ενός ενήλικα, είτε εμπλέκονται οι ίδιοι σε περιστατικό βίας είτε τυγχάνει να είναι παρατηρητές.



Εικόνα 7. Δείγμα από τη δράση μαθητών/τριών



Εικόνα 8. Δείγμα από τη δράση μαθητών/τριών

Χορομετρώντας!

Οι μαθητές/τριες, αφού αρχικά μελέτησαν διάφορες χορογραφίες, στη συνέχεια δημιούργησαν νέες, βασισμένες στα δικά τους δεδομένα. Στόχος της δράσης ήταν οι μαθητές να αναπτύξουν τη φυσική και ψυχική τους υγεία, να εκφράσουν τα συναισθήματά τους μέσα από το σώμα και την κίνηση, βοηθώντας τους να ανακαλύψουν και να εκφράσουν τον εσωτερικό τους κόσμο. Επιπλέον με το χορό οι μαθητές ανέπτυξαν την κοινωνική αλληλεπίδραση και την ομαδικότητά τους, καθώς συνεργάστηκαν και επικοινωνήσαν προκειμένου να εκτελέσουν συγχρονισμένες χορευτικές κινήσεις. Τέλος αναπτύχθηκε η μυϊκή τους δύναμη, η ευλυγισία και η αντοχή τους, ενώ ταυτόχρονα βελτιώθηκε η διάθεσή τους και μειώθηκαν το άγχος τους.



Εικόνα 9. Δείγμα από τη δράση μαθητών/τριών

Ας παίξουμε θέατρο!

Μαθητές/τριες, γονείς και εκπαιδευτικοί συμμετείχαν στις σχολικές θεατρικές παραστάσεις. Αυτή η συνεργασία προσέφερε πολλαπλά οφέλη για όλους τους συμμετέχοντες, ενισχύοντας την εκπαιδευτική διαδικασία και δημιουργώντας ισχυρούς δεσμούς στην κοινότητα. Η κοινή προσπάθεια και ο χρόνος που περνούσαν μαζί έδινε την ευκαιρία να δημιουργηθούν όμορφες αναμνήσεις και να καλλιεργηθούν ισχυρότερες σχέσεις. Ενισχύεται το αίσθημα του «ανήκειν» και της κοινότητας. Οι γονείς αισθάνονται πιο συνδεδεμένοι με το σχολείο και κατανοούν καλύτερα τη σχολική ζωή και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα παιδιά τους.



Εικόνα 10. Δείγμα από τη δράση μαθητών/τριών

► ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η τέχνη κατέχει έναν ιδιαίτερο ρόλο στην εκπαίδευση και μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη των μαθητών. Η συνεισφορά της τέχνης στο εκπαιδευτικό έργο εκτείνεται σε διάφορους τομείς και παρέχει πολλαπλά οφέλη τόσο για τους μαθητές όσο και για το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας. Η ένταξη της τέχνης στην εκπαίδευση δεν είναι απλώς ένας τρόπος εμπλουτισμού του εκπαιδευτικού προγράμματος, αλλά αποτελεί και ένα ισχυρό εργαλείο για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των μαθητών. Οι καλλιτεχνικές δραστηριότητες συμβάλουν στην καλλιέργεια δημιουργικών, συναισθηματικά ώριμων και κοινωνικά ευαισθητοποιημένων ατόμων. Είναι απαραίτητο οι εκπαιδευτικοί και οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής να αναγνωρίσουν και να ενισχύσουν τον ρόλο της τέχνης στην εκπαίδευση, εξασφαλίζοντας ότι οι μαθητές έχουν πρόσβαση σε ποιοτικές καλλιτεχνικές εμπειρίες.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Slavin, R. E. (2006). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Θεωρία και πράξη* (Επιμ. Κ. Μ. Κόκκινος). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Βαλιαντή, Σ., & Νεοφύτου, Λ. (2017). *Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Λειτουργική και αποτελεσματική εφαρμογή*. Αθήνα: Πεδίο.
- Εθνικό Συμβούλιο Ερευνών ΗΠΑ. (2006). *Πώς μαθαίνει ο άνθρωπος: Εγκέφαλος, νους, εμπειρία και μάθηση στο σχολείο* (Επιμ. Ε. Παπαδημητρίου). Αθήνα: Κέδρος.
- Μπόντη, Ε. Ι. (2013). *Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Μια εναλλακτική προσέγγιση... για όλους*. Θεσσαλονίκη: Μέθεξις.

- Πυργιωτάκης, Ι. Ε. (2009). *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη* (3η έκδ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Στασινός, Π. Δ. (2020). *Ψυχοπαθολογία του Λόγου και της Γλώσσας. Δυσλεξία, Πολυγλωσσία, Λογοθεραπεία & Συμπερίληψη*. Αθήνα: Gutenberg.
- Χατζηχρήστου, Γ. Χ. (2011). *Σχολική Ψυχολογία*. Αθήνα: Τυπωθήτω.